

Sfrâncioc roșiatic (*Lanius collurio*)

Descriere și identificare

Sfrânciocul roșiatic are lungimea medie a corpului 17 cm, anvergura aripii de 24-27 cm, și o greutate ce variază între 25-35 g. Specia manifestă dimorfism sexual. Masculul are un cap cenușiu-deschis și prezintă o dungă neagră, bine pronunțată, la nivelul ochilor. Spatele și supraalarele sunt brun-ruginii, coada este neagră, cu două linii albe pe părțile laterale, iar târțița este cenușie. Coloritul femelei este mai pal, iar dunga neagră de la nivelul ochilor, nu este reprezentată. Spatele este brun-închis, iar flancurile albe prezintă striații transversale de culoare maro-deschis. Capul și fruntea au un colorit brun, iar ceafa și târțița gri-deschis. Juvenilii sunt asemănători femelelor, remarcându-se însă prin striațiile de la nivelul capului.

Habitat

Preferă zonele deschise, de pășune, cu multe tufișuri și mărăcinișuri. Cuibărește în terenuri agricole, pășuni, în tufișurile luncilor abandonate (ca de exemplu în porumbel, păducel, măceș etc.) Preferă zona colinară (climatul temperat, mediteraneean și de stepă), dar apare de la câmpie până în zone muntoase joase, la o altitudine maximă de 1.700 m. Cuibărește și pe marginea pădurilor sau în luminișuri, însă evită pădurile închise. Este cel mai des observat în repaus, la nivelul liniilor de tensiune, sau pe arborii de la marginea drumurilor, de unde survolează zona în căutarea hranei. De asemenea, necesită menținerea caracterului mozaicat al habitatului, cu prezența pâlcurilor de copaci și a arbuștilor în zonele deschise.

Hrană

Sfrânciocul roșiatic se hrănește aproape exclusiv cu insecte mari (lăcuste, greier, cărăbuș etc.), consumând, ocazional, și șopârle sau mamifere mici (rozătoare). Câteodată vânează puii speciilor de păsări mai mici, aflați încă în cuib. Vânează stând la pândă, pe o tufă sau stâlp. Odată selectată prada, plonjează către acesta și o prinde în zbor. Caracteristic speciilor de sfrâncioc, fixează surplusul de pradă în spini, pentru zile când hrana este mai puțin disponibilă.

Reproducere

E o specie monogamă și teritorială. Perechile cuibăresc la o distanță de 100-300 m unele de cealaltă. Cuibul e amplasat în tufe sau pe arborii mici, la o înălțime de până la 2 m. E construit din materiale vegetale și căptușit cu iarbă și mușchi, de către ambii parteneri. Perioada de cuibărire începe la mijlocul lunii mai, femela depunând în mod obișnuit 4-7 ouă. Incubația durează aproximativ 14-16 de zile, fiind asigurată numai de femelă, care e hrănită de mascul în tot acest timp. Puii devin independenți la 3-4 de săptămâni după eclozare.

Migrație

Sfrânciocul roșiatic migrează în buclă, și în „pâlnie”, ceea ce înseamnă că, populația din vestul Europei zboară la început spre est, populația nordică zboară spre Sud, iar populația din est se deplasează spre sud-vest. Specia iernează în Africa de Sud și Sud-est. Migrația de toamnă începe devreme, chiar după încheierea cuibăritului, între a doua jumătate a lunii iulie și sfârșitul lunii august. Juvenilii părăsesc teritoriile de cuibărire cu o lună în urma adulților. La nivelul teritoriului de cuibărit, indivizii nu acumulează rezerve suficiente de grăsime, pentru a ajunge în Africa. De aceea, păsările staționează o vreme, într-un teritoriu important de odihnă, pentru a acumula rezervele necesare migrației. Aceste zone sunt reprezentate de coastele Mării Negre și insulele din Marea Egee, pentru exemplarele din Europa. Revin în teritoriile de cuibărit la începutul lunii mai.

Distribuție

Specia e larg răspândită peste tot în Europa, cu excepția țărilor nordice, sudul și centrul Peninsulei Iberice și multe din insulele din Marea Mediterană. Populația europeană e estimată la 6.300 000-13 000 000, iar cea din România variază între 1.600 000-3.600 000 de perechi.

Metode folosite

- Recensământul speciilor cuibăritoare în habitate deschise prin cartare teritorială
- Recensământul speciilor cuibăritoare în habitate umede
- Evaluarea efectivelor migratoare ale păsărilor acvatice

Efective și distribuție în sit

Este menționat ca specie cuibăritoare în Formularul standard. A fost înregistrați 17 indivizi prin observații nesistematice, 1 prin metoda acvatice migratoare și 1 prin acvatice cuibăritoare. Specia a fost observată în 5 pătrate prin cartarea teritoriilor (Figura 23.). Folosind densitățile perechilor obținute din aceste pătrate, am calculat densitatea perechilor pe hectar. Densitatea sfrânciocului roșiatic în sit este estimată la 0.0125 pereche/ha (SD 0 005), însemnând 49-115 perechi în total.

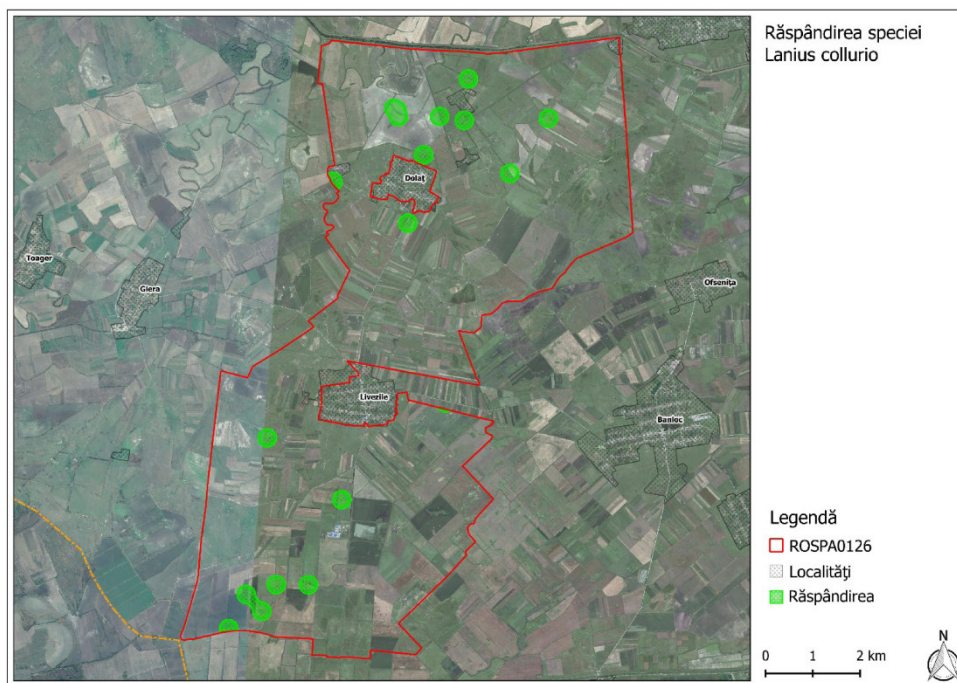

Figura 23. Răspândirea sfrâniocului roșiatic pe situl ROSPA0126 Livezile-Dolaț.

Factori de risc și elemente de conflict între păsări și populația locală

- Extindere intravilanului și terenurilor arabile
- Dispariția bălților temporare pe pajiști
- Modificarea compoziției naturale a speciilor de plante în pajiști
- Suprapășunarea pajiștilor
- Dispariția arborilor
- Incendierea
- Folosirea excesivă a pesticidelor și a îngrășămintelor
- Vânătoria ilegală
- Numărul mare de câini ciobănești

Măsurile de management

- Menținerea suprafeței actuale a pajiștilor
- Managementul pajiștilor prin pășunat și / sau cosit
- Menținerea bălților temporare pe pajiști
- Pășunatul pajiștilor cu intensitate între 0.3-1 UVM

Bibliografie

BirdLife International (2015). *European Red List of Birds*. Luxembourg: Office for Official Publications of the European Communities.

Csörgő, T., Karcza, Z., Halmos, G., Magyar, G., Gyurácz, J., Szép, T., & Schmidt, E. (2003). *Magyar madárvonulási atlasz. Journal fur Ornithologie*. Budapest: Kossuth Kiadó.

Societatea Ornitologică Română/BirdLife International și Asociația pentru Protecția Păsărilor și a Naturii „Grupul Milvus” (2015). *Atlas al speciilor de interes comunitar din România*. București. Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor – Direcția Biodiversitate.

Mullarney, K., Svensson, L., Zetterstrom, D. & Grant, P. J. (1999). *Collins Bird Guide*. Collins.

Ujhelyi, P. (Ed.). (2005). *Élővilág enciklopédia I. - A Kárpát-medence állatai*. Budapest: Kossuth Kiadó.

Sfrâncioc cu frunte neagră (*Lanius minor*)

Descriere și identificare

Sfrânciocul cu frunte neagră este o pasăre cântătoare de talie medie, cu lungimea corpului de 20 cm. Este asemănător sfrânciocului mare, însă de dimensiuni reduse. Capul și spatele prezintă un colorit gri, masca neagră de la nivelul ochilor fiind pronunțată și extinsă pe frunte, iar ciocul este mai gros și scurt. Pieptul, abdomenul, flancurile și regiunea anală ale adultului sunt alb-roz. Coada și fața superioară a aripii sunt negre, baza albă a remigelor primare formând o dungă lată pe aripă, mai lată decât cea a sfrânciocului mare. Sexele sunt asemănătoare. Din penajul juvenililor lipsește nuanța roz, creștetul și spatele sunt dungate cu gri-închis, remigele și tectricele au marginile deschise, și ciocul este maroniu, cu vârful negru.

Habitat

Trăiește în zonele cu climat temperat, mediteranean și de stepă. Este favorizat în zonele calde, de câmpie, dar poate fi prezent și la altitudini de până la 900 m. Cuibărește în regiuni deschise, cu copaci izolați și tufișuri. De cele mai multe ori îl întâlnim pe terenuri agricole și pășuni, unde cuibărește în pâlcuri sau șiruri de arbori. O mare parte a populației din România cuibărește pe aliniamentele de plopi, de-a lungul drumurilor, cu terenuri arabile sau pajiști adiacente. Uneori se stabilește în livezi, plantații de conifere sau viță-de-vie. Este esențială prezența arborilor, stâlpilor, cablurilor electrice, etc, de unde poate veghea împrejurimile în căutarea hranei. Specia evită pădurile închise și zonele montane.

Hrană

Hrana este alcătuită aproape exclusiv din insecte, preferând mai ales coleopterele. Vânează stând la pândă, pe vârful unei tufe, arbori sau de pe un stâlp. Adeseori capturează și insecte zburătoare. Uneori consumă și micromamifere, șopârle, păsări sau chiar fructe (mure, porumbele etc.).

Reproducere

Specia poate cuibări în perechi solitare sau în colonii mici de câteva (2-10) perechi. Perechile se pot forma încă în regiunile de iernat sau în cursul migrației de primăvară. În timpul formării perechilor pot exista conflicte între masculii rivali. Luptele crâncene sunt rare, în majoritatea cazurilor au loc doar lupte demonstrative. Masculul se apropie de femelă cântând, cu capul ridicat, penele umflate, mișcând și scuturând coada. După aceea, se înclină cu coada deschisă de mai multe ori. Oferirea hranei ca și cadou nupțial este un gest foarte frecvent la această specie. Cuibul este

construit de ambele sexe în coronamentul arborilor. Când cuibărește în colonii, deseori sunt mai multe cuiburi pe același copac. Cele 5-6 (3-9) ouă sunt depuse la sfârșitul lunii mai sau la începutul lunii iunie, iar incubarea durează 15-16 zile, fiind realizată, cu rare excepții, doar de femelă. Puii sunt hrăniți de ambele sexe timp de 16-19 zile și devin independenți la vârsta de aproximativ o lună, după care părăsesc teritoriul părinților.

Migrație

Este o specie migratoare, de distanță lungă. Iernează în zonele aride din sudul Africii, cu arbori Acacia. Migrația de toamnă începe la sfârșitul lunii august și se întoarce în zonele de cuibărit la începutul lunii mai.

Distribuție

Cuibărește în majoritatea țărilor europene, cu climat temperat cald. Populații importante se regăsesc în România, Rusia și Turcia. În țara noastră manifestă o distribuție relativ uniformă, în zona de câmpie și zona colinară, lipsind în zonele montane. Populația europeană este undeva între 620 000-1 500 000 perechi, iar efectivele din România sunt estimate la 65 000-130 000 perechi, conform Raportului național al României întocmit pe Directiva Păsări (CNDD 2013).

Metode folosite

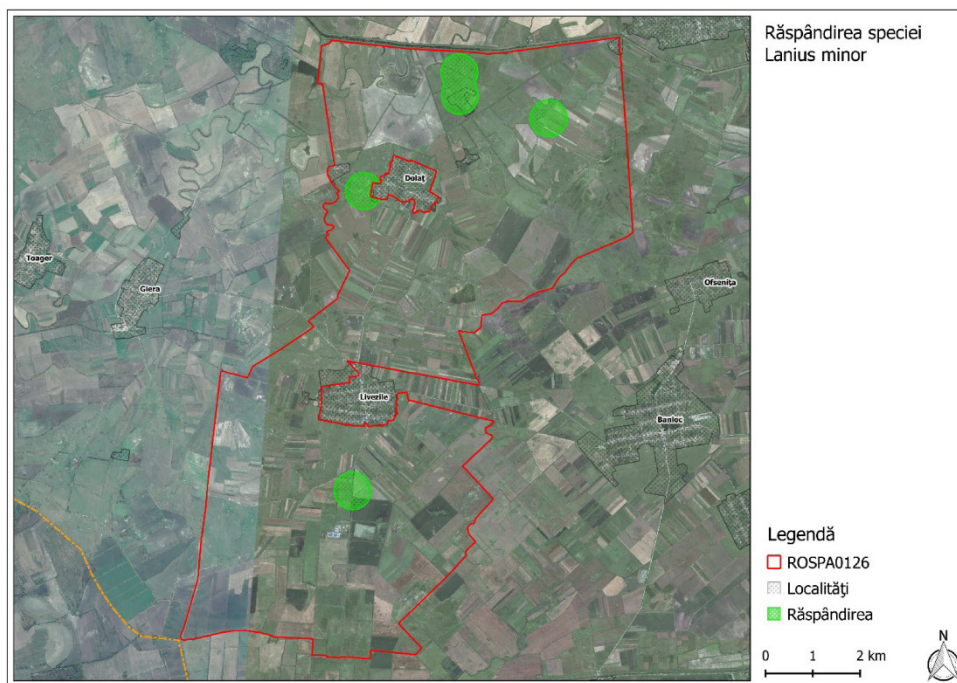
- Recensământului păsărilor cuibăritoare în colonii

Efective și distribuție în sit

Sfrânciocul cu frunte neagră apare în SDF-ul sitului ca specie cuibăritoare.

Efectivele cuibăritoare ale speciei din acest sit au fost evaluate parțial în cadrul „Recensământului păsărilor cuibăritoare în colonii”, pe baza metodelor descrise în capitolul care relatează acest tip de recensământ, dar diferite date au fost culese și în cadrul altor metodologii, precum Cartarea teritoriilor, Recensământul speciilor acvatice, dar și observații nesistematice.

În 2015 specia a fost observată în sit de 11 ori, însumând în total 15 exemplare (Figura 24.). Numărul mic al observațiilor, respectiv distribuția punctiformă a speciei în sit nu permite prelucrarea statistică a datelor, astfel nu putem determina cu exactitate numărul perechilor cuibăritoare din sit. Luând în considerare caracteristicile sitului, estimăm populația cuibăritoare din sit la 8-15 perechi.

Figura 24. Răspândirea a sfrânciocului cu frunte neagră pe situl ROSPA0126 Livezile-Dolaț.

Factori de risc și elemente de conflict între păsări și populația locală

- Degradarea habitatelor de hrănire prin transformarea pajiștilor în teren arabil, culturi energetice sau realizarea parcurilor fotovoltaice
- Degradarea habitatelor de hrănire prin suprapășunatul pajiștilor și prin erodarea solului datorită pășunatului pe timp de iarnă
- Degradarea habitatelor de hrănire prin incendierea pajiștilor
- Degradarea habitatelor de hrănire prin folosirea pesticidelor, insecticidelor și erbicidelor
- Degradarea habitatelor de cuibărit prin tăierea arborilor și arbuștilor
- Creșterea gradului de mortalitate în urma electrocutării păsărilor pe liniile electrice aeriene de medie tensiune, respectiv în urma coliziunii cu mașini

Măsuri de conservare

- Asigurarea habitatelor de hrănire de calitate prin asigurarea și promovarea pachetelor de agromediu
- Asigurarea habitatelor de hrănire de calitate prin prevenirea suprapășunatului și a pășunatului pe timp de iarnă, a incendierii pajiștilor
- Asigurarea habitatelor de hrănire de calitate prin prevenirea transformării pajiștilor în teren arabil, culturi energetice sau realizarea parcurilor fotovoltaice pe acestea
- Asigurarea habitatelor de cuibărit prin prevenirea tăierilor legale și ilegale de arbori și arbuști, respectiv suplimentarea locurilor disponibile pentru cuibărit prin realizarea și stimularea realizării plantațiilor de arbori respectiv șirurilor de arbori și arbuști
- Reducerea ratei de mortalitate prin izolarea LEA de medie tensiune

Bibliografie

Burfield, I.; Van Bommel, F. (2004). *Birds in Europe: Population Estimates, Trends and Conservation Status (Birdlife Conservation)*.

CNDD (2013). *Sistemul național de gestiune și monitorizare a speciilor de păsări din România în baza articolului 12 din Directiva Păsări – cod proiect SMIS-CSNR 36586, conform Ordinului Ministrului Mediului și Padurilor nr. 2901 din 16.12.2011.*

Stârc de noapte (*Nycticorax nycticorax*)

Descriere și identificare

Lungimea corpului este de 58-65 cm, anvergura aripii este de 105-112 cm, iar greutatea variază între 500-800 g. Coloritul penajului, pe partea dorsală și pe cap este negru, aripile sunt cenușii, iar pieptul și burta au o culoare albă. La nivelul capului prezintă 2-3 pene lungi (17-25 cm) și albe. Juvenilii au penajul brun, cu pete mai deschise.

Habitat

Preferă zonele umede cu vegetație abundentă și palustră, malul cursurilor de ape, a lacurilor, bălților și zonele lagunare. Cuibărește, de asemenea, în heleștee, canale cu vegetație și apă puțin adâncă și iazuri. În apropierea apelor necesită prezența sălciilor, a pădurilor de luncă, sau plantațiilor de plop, pentru locuri de cuibărit.

Hrană

Vânează așteptând la pândă, pe malul apei. Hrana e alcătuită mai ales din pești mici, moluște, lipitori, amfibieni și larvele lor, dar consumă și insecte acvatice. Vânează mai ales la sfârșitul zilei, în perioada crepusculară.

Reproducere

E o specie monogamă, cuibărind în colonii monospecifice sau mixte, alături de egrete mici, stârci, cormorani mici. Cuibul e amplasat în cea mai sigură locație, în jurul coronamentului copacilor, fiind construit din crengi și stuf, de către ambii parteneri. Perioada de cuibărire începe la începutul lunii aprilie. Femela depune 2-3 ouă, care sunt incubate timp de 21-22 de zile, de către ambii părinți. Puii devin independenți la 50-60 de zile după ecloazare, și până atunci sunt îngrijiți și hrăniți de ambii părinți. Uneori, se întâmplă ca părinții să hrănească și puii cuiburilor vecine, când aceștia cerșesc hrană, deoarece nu își recunosc vocea propriilor pui.

Migrație

Este o specie migratoare, 1% din populația europeană iernând în zona mediteraneană. În cazul juvenililor, după perioada de cuibărit începe o perioadă de dispersie spre Est. Indivizii cuibăritori, din vestul Europei, ajung în Africa trecând peste Gibraltar și Sicilia. Majoritatea populației ierneză în Africa subsahariană, și doar o mică parte mai spre Est. Părăsesc teritoriile de cuibărit în octombrie și revin din cartierele de iernare la jumătatea lunii martie.

Distribuție

E răspândit mai ales în zonele temperate, tropicale și subtropicale din Europa, Asia, America de Nord, cea de Sud și Africa, lipsește din zonele reci și din Australia. Populația europeană e estimată la 63 000-87 000, iar cea din România variază între 4 000-8 000 perechi.

Metode folosite

- Evaluarea efectivelor migratoare ale păsărilor acvatice

Efective și distribuție în sit

Apare ca specie migratoare în Formularul standard. Nu am observat niciun stârc de noapte în perioada de migrație. Estimăm 0 exemplare migratoare în situl studiat.

Factori de risc și elemente de conflict între păsări și populația locală

- Incendierea stufărișurilor
- Scăderea nivelului de apă din bălți, lacuri și canale
- Depozitarea deșeurilor menajere
- Eutrofizarea apei

Măsuri de management

- Menținerea suprafeței luciului de apă
- Menținerea nivelului de apă în bălți, lacuri și canale
- Interzicerea depozitării gunoaielor în zona apelor

Bibliografie

BirdLife International (2015). European Red List of Birds. Luxembourg: Office for Official Publications of the European Communities.

Bruun, B., Delin, H., Svensson, L., Singer, A., & Zetterström, D. (1999). *Păsările din România și Europa. Determinator ilustrat.* (Hamlyn Guide, Ed.). Octopus Publishing Group Ltd.

Csörgő, T., Karcza, Z., Halmos, G., Magyar, G., Gyurácz, J., Szép, T., & Schmidt, E. (2003). *Magyar madárvonulási atlasz. Journal fur Ornithologie.* Budapest: Kossuth Kiadó.

Societatea Ornitologică Română/BirdLife International și Asociația pentru Protecția Păsărilor și a Naturii „Grupul Milvus” (2015). *Atlas al speciilor de interes comunitar din România.* București. Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor – Direcția Biodiversitate.

Ujhelyi, P. (Ed.). (2005). *Élővilág enciklopédia I. - A Kárpát-medence állatai.* Budapest: Kossuth Kiadó.

Propunere de monitorizare

Evaluarea efectivelor speciilor pe parcursul anilor 2014-2015 pe aria protejată reprezintă un prim pas deosebit de important pentru a avea o imagine despre starea actuală a populațiilor de păsări care cuibăresc, migrează sau iernează pe acest sit. Însă pentru a urmări efectele Planului de management și a avea o imagine anuală despre starea anuală a populațiilor de păsări listate în Formularul standard al sitului (Tabel 25.), recomandăm urmărirea unui protocol de monitorizare anuală (Tabel 26.). Din experiența acumulată pe parcursul acestui proiect, din punct de vedere logistic și a siguranței (de exemplu la transectele nocturne) propunem ca monitorizarea să fie bazată pe o echipă alcătuită din două persoane. Descrierea detaliată a metodelor amintite în Tabelul 25 se regăsește în capitolele anterioare. Metodele monitorizării sunt identice cu cele folosite în cadrul acestui proiect, singura diferență este efortul depus.

Tabel 26. Speciile listate în diferite categorii în Formularul standard al sitului ROSPA0126 Livezile-Dolaț.

Codul sitului	ROSPA0126
Cuibărit	<i>Anthus campestris</i> , <i>Aquila pennata</i> , <i>Buteo rufinus</i> , <i>Ciconia ciconia</i> , <i>Coracias garrulus</i> , <i>Corvus frugilegus</i> , <i>Falco vespertinus</i> , <i>Lanius collurio</i> , <i>Lanius minor</i>
Pasaj	<i>Buteo rufinus</i> , <i>Ciconia ciconia</i> , <i>Egretta garzetta</i> , <i>Falco vespertinus</i> , <i>Nycticorax nycticorax</i>

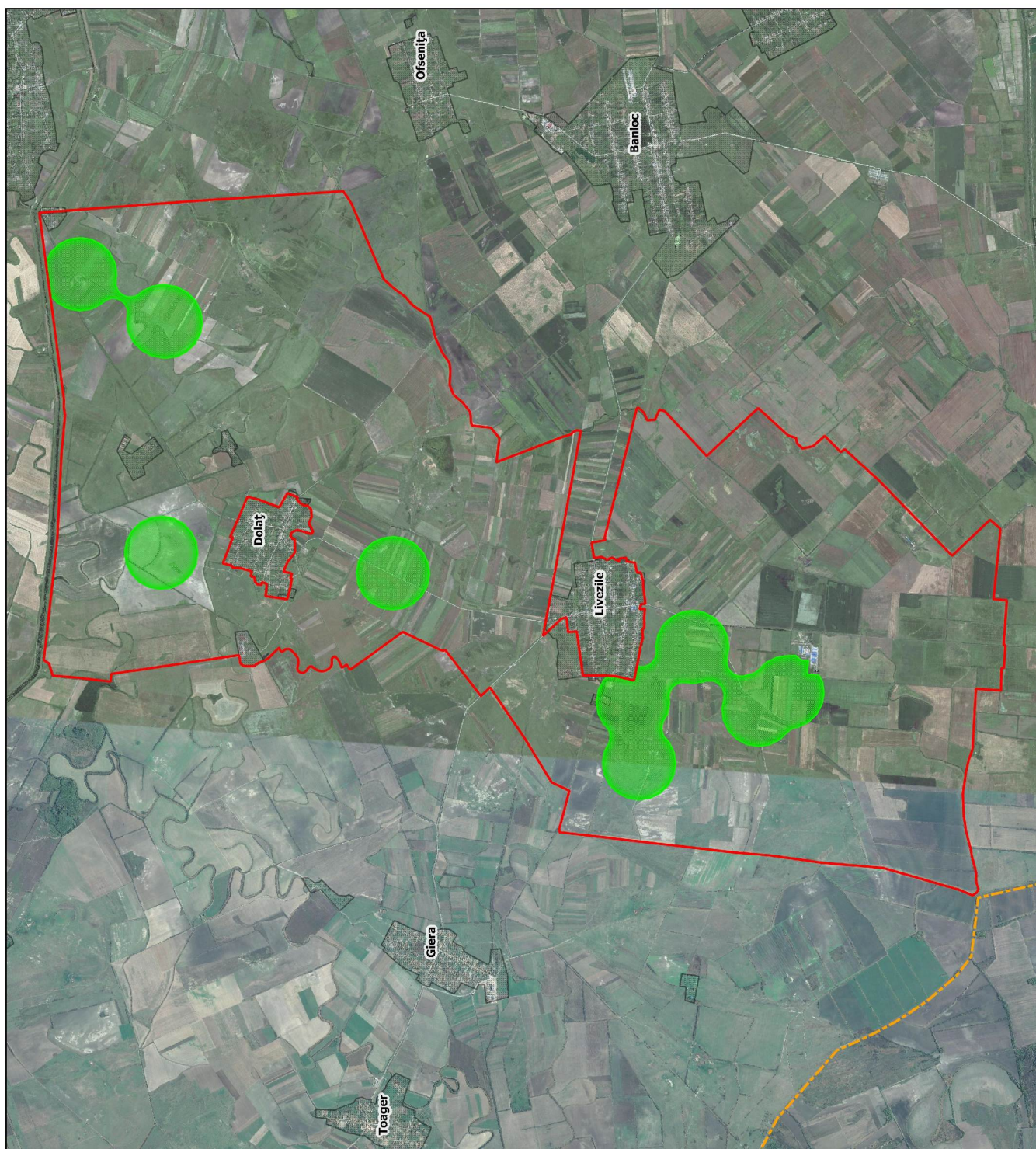
Figura 25. Metodele, numărul punctelor, transectelor, ieșirilor și a zilelor propuse pentru monitorizarea anuală a speciilor listate în Formularul standard al sitului ROSPA0126 Livezile-Dolaț.

Metodă	Nr. punct	Nr. iesiri	Zi pentru o echipă (2 pers)
Evaluarea distribuției speciilor de păsări prin efectuarea observațiilor în puncte fixe	12	2	2
Evaluarea efectivelor migratoare ale păsărilor răpitoare	2	2	2
Recensământul păsărilor cuibăritoare în colonii	3	2	2
Evaluarea migrației la vânturelul de seară (<i>Falco vespertinus</i>)	1	7	4

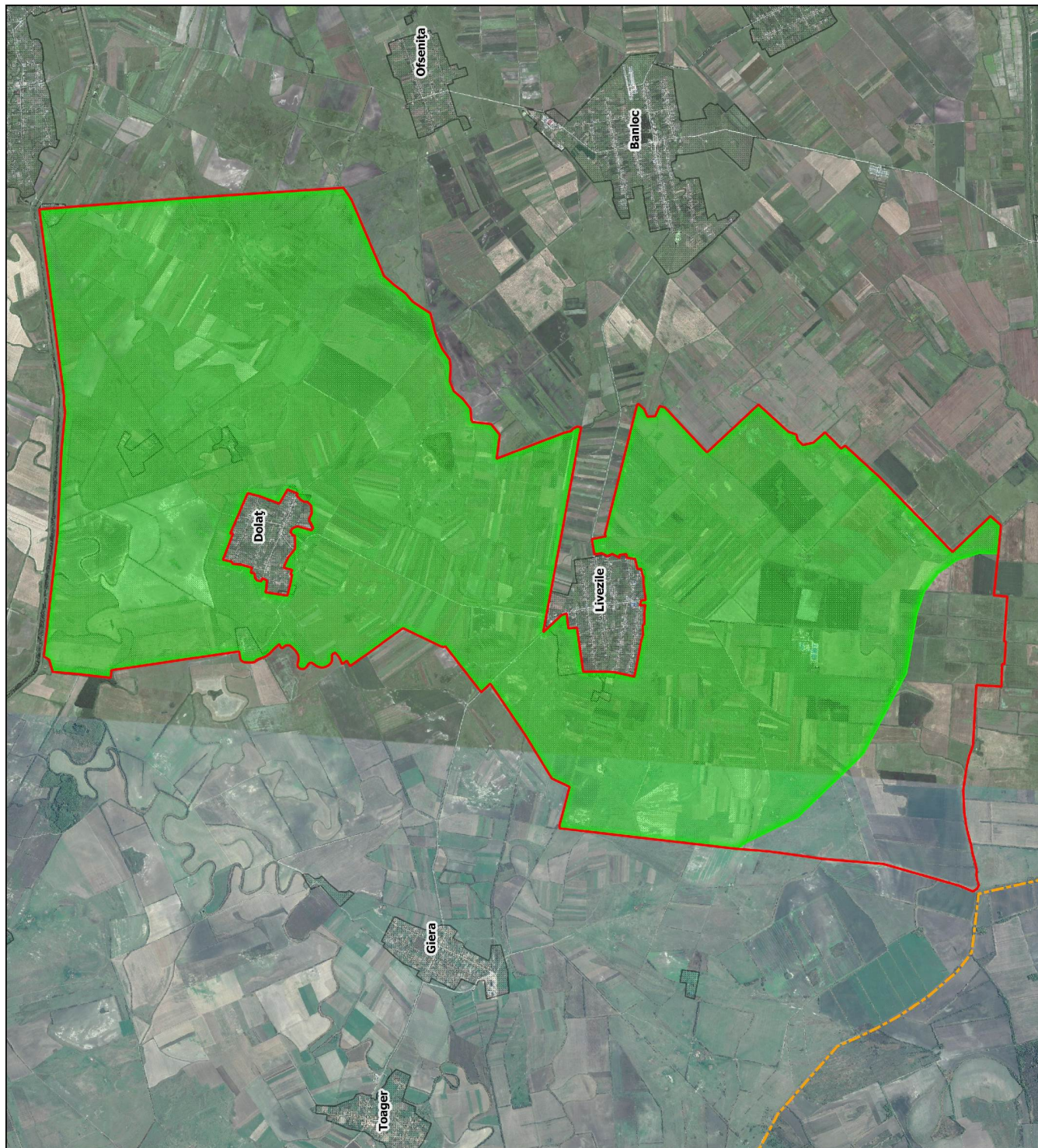
Răspândirea speciei
Anthus campestris

- Legendă
- ROSPA0126
  - Localități
  - Răspândirea

Răspândirea speciei Ciconia ciconia

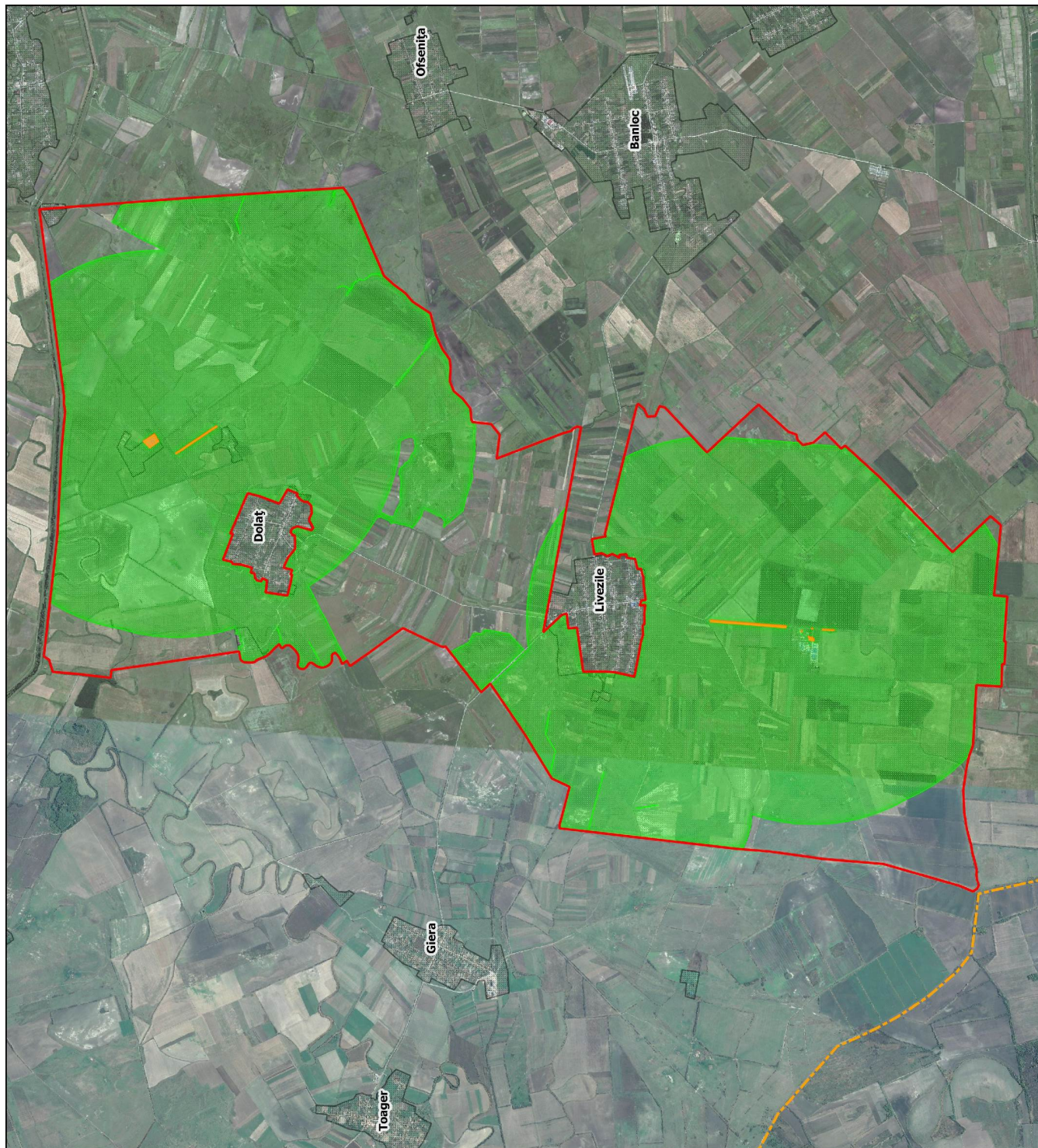

Legendă

- ROSPA0126
- Localități
- Zona de hrănire

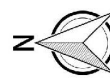

Răspândirea speciei Corvus frugilegus

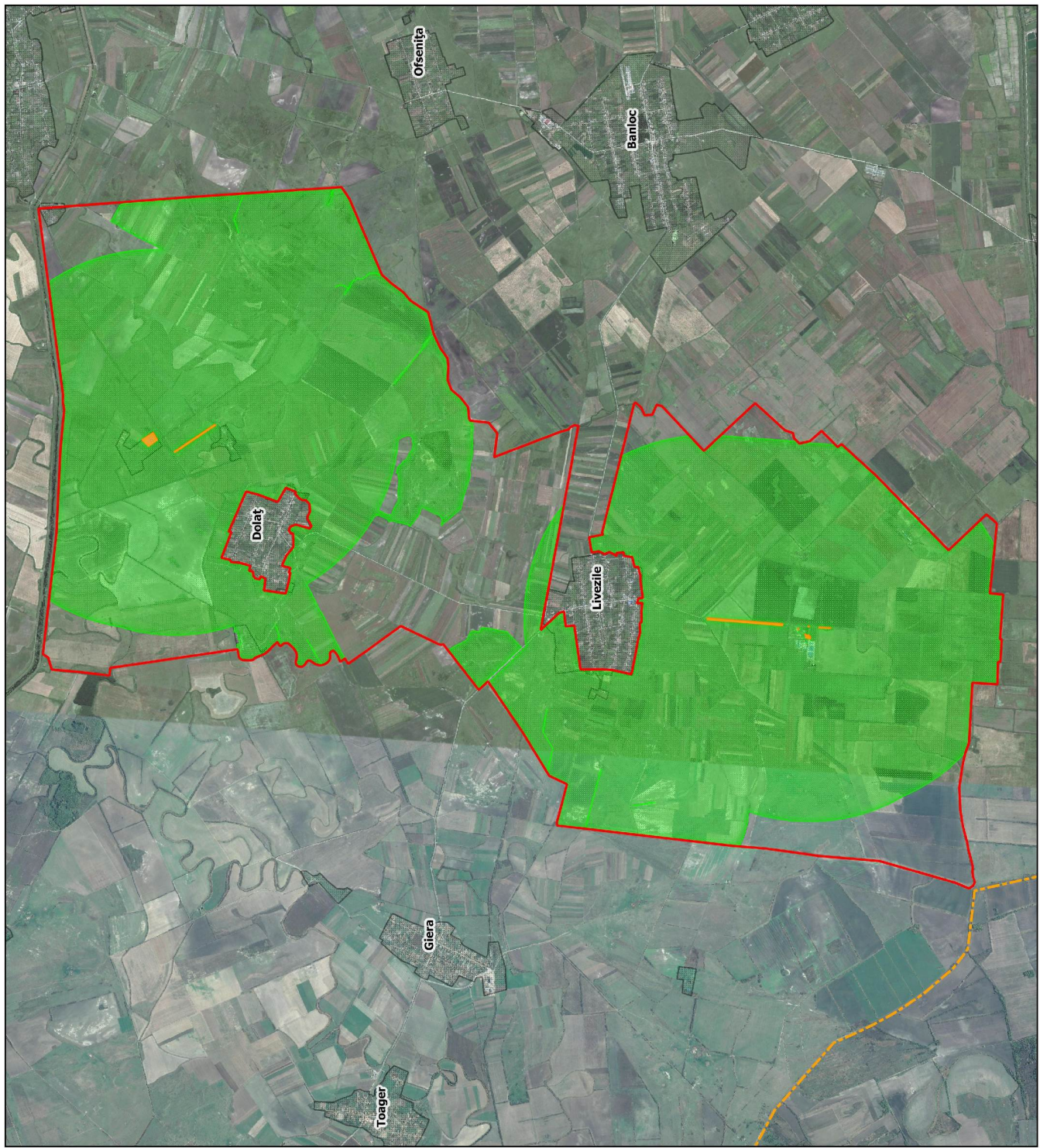

Legendă

- ROSPA0126
- Localități
- Zona de cuibărit
- Zona de hrănire

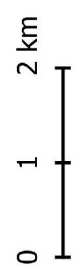

Răspândirea speciei *Falco vespertinus*

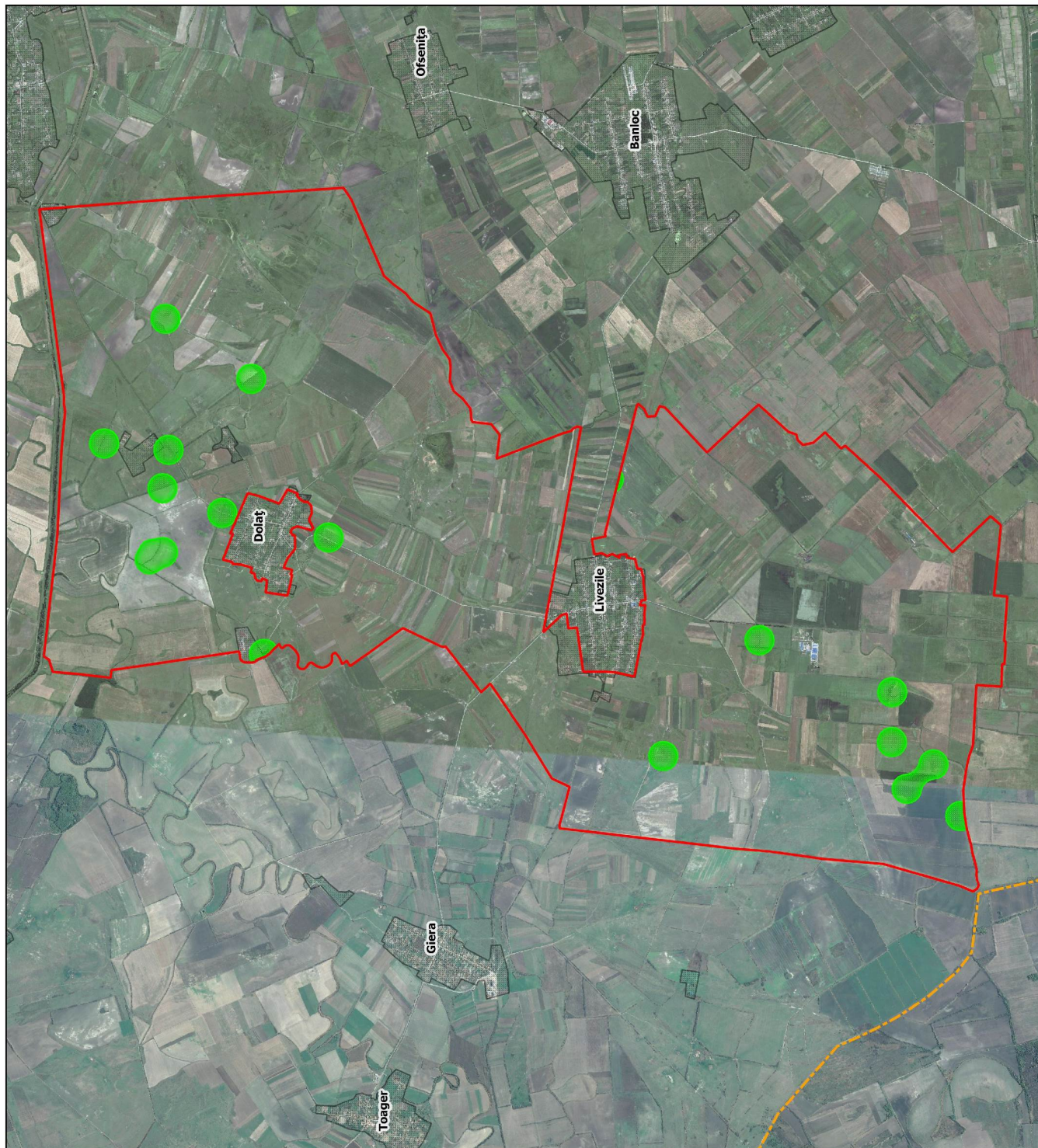
Legendă

- ROSPA0126
- Localități
- Zona de cuibărit
- Zona de hrănire

Răspândirea speciei
Lanius collurio

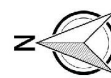

Legendă

ROSPA0126

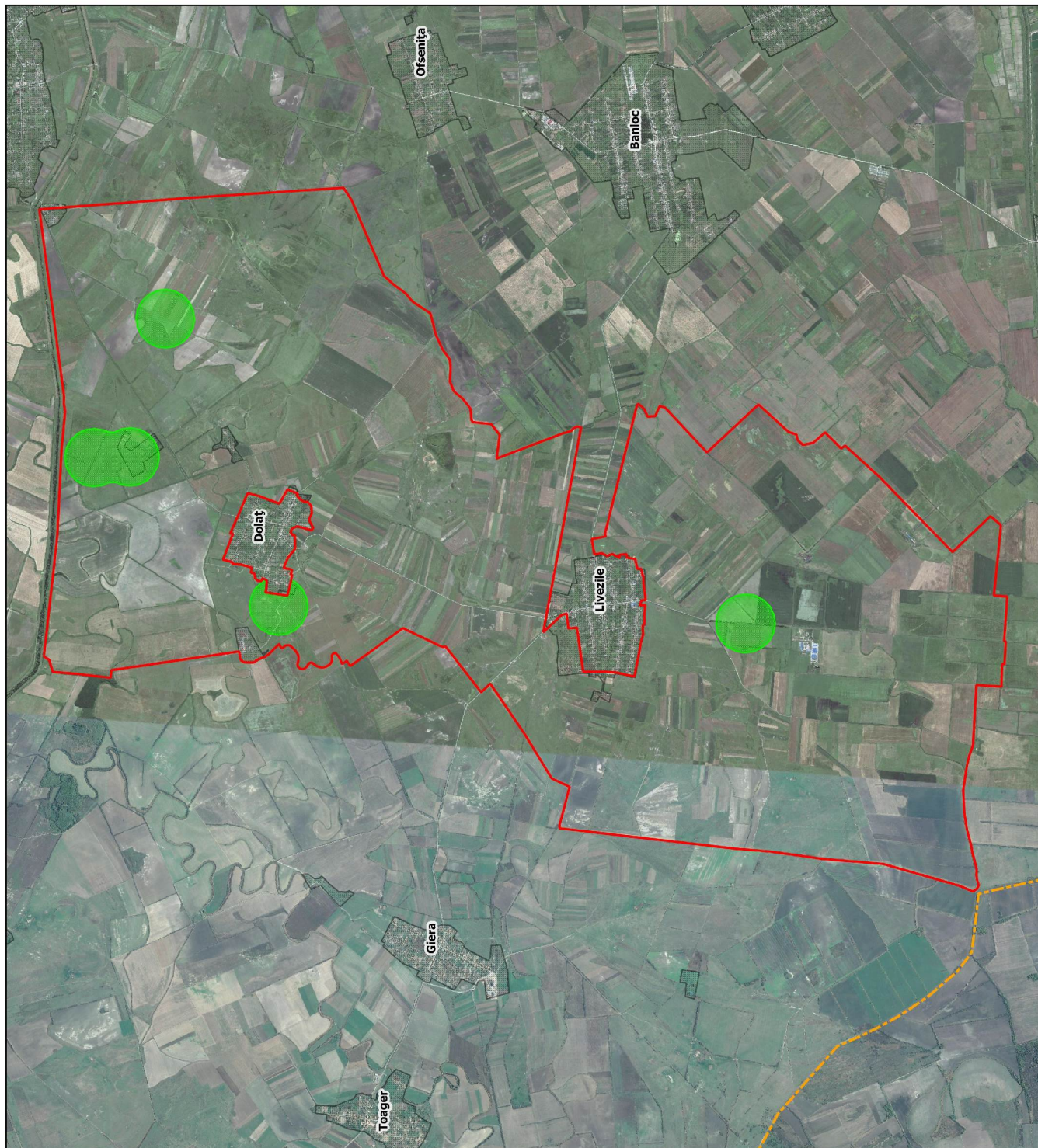
Localități

Răspândirea

0 1 2 km

Răspândirea speciei Lanius minor

Legendă

ROS PA0126

Localități

Răspândirea

REGULAMENTUL SITULUI NATURA 2000 ROSPA0126 – LIVEZILE-DOLAȚ

CAPITOLUL I

CATEGORIA, ÎNFIINȚAREA, SCOPUL, LIMITELE ARIEI DE PROTECȚIE SPECIALĂ AVIFAUNISTICĂ ROSPA0126 – LIVEZILE-DOLAȚ

Art. 1. Categoria de arie protejată:

În data de realizare a prezentului Regulament, Livezile-Dolaț a fost declarată ca Arie protejată, după cum urmează:

- Aria de Protecție Specială Avifaunistică ROSPA0126 Livezile-Dolaț.

Art. 2. Înființare:

- Aria de Protecție Specială Avifaunistică ROSPA0126 Livezile-Dolaț este arie naturală protejată de interes comunitar – categoria arie de protecție specială conform Directivei 2009/147/EC, desemnată prin HG 971/2011.

Art. 3. Aria de Protecție Specială Avifaunistică ROSPA0126 Livezile-Dolaț - în cele ce urmează: „Aria”- se află în Regiunea Biogeografică Panonică, în sudul Banatului, Câmpia de Vest.

Coordonatele geografice ale Ariei - centrul geografic:

- longitudine estică: 21° 3' 59"
- latitudine nordică: 45° 24' 0"

Din punct de vedere administrativ Aria se află în Regiunea de Dezvoltare 5 Vest, 100% pe teritoriul județului Timiș, în UAT Livezile - 65%, Ghilad - 26%, Banloc - 9%, respectiv Giera - <1%.

Art. 4. Scopul:

- conservarea speciilor de păsări existente în sit și a habitatelor specifice ale acestora, respectiv restabilirea/menținerea statutului favorabil de conservare a acelor specii de păsări pe baza cărora Aria a fost declarată, precum și celor care, pe baza datelor colectate după desemnarea sitului, urmează de a fi introduse ulterior pe lista de specii care necesită protecție în Arie;
- excluderea și prevenirea acelor activități de exploatare sau utilizare a resurselor naturale, care contravin obiectivelor de conservare, reglementarea activităților tradiționale desfășurate de comunitatea locală;
- asigurarea condițiilor necesare pentru activități educaționale, recreative și de cercetare științifică.

Art. 5. Suprafața:

Suprafața totală a Ariei protejate este 6.565 ha.

Art. 6. Limite:

Limitele Ariei de Protecție Specială Avifaunistică ROSPA0126 Livezile-Dolaț au fost stabilite prin HG 971/2011.

Art. 7. Responsabilitatea administrării Ariei de Protecție Specială Avifaunistică ROSPA0126 Livezile-Dolaț revine Custodelui. În acest scop, Custodele:

- realizează gospodărirea unitară și integrată a Ariei;
- urmărește respectarea Planului de Management;
- organizează și desfășoară activități specifice și supraveghează toate activitățile care se desfășoară pe teritoriul ariei protejate, astfel încât să se asigure îndeplinirea obiectivelor de management ale Ariei, în conformitate cu obiectivele de arie naturală protejată de interes național și comunitar stabilite prin OUG 57/2007, cu modificările și completările ulterioare.

Art. 8. Activitățile Custodelui legate de conservarea biodiversității pot fi realizate în colaborare cu instituții științifice și de învățământ superior, ONG-uri de specialitate și consultanții științifici

implicați în program.

Art. 9. Participarea factorilor interesați la managementul Ariei se asigură prin organizarea, de către Custode, a unor întâlniri cu reprezentanții autorităților interesate, dezbateri publice cu membrii comunităților locale, întâlniri cu operatorii economici interesați, „zile deschise” pentru publicul interesat.

CAPITOLUL II

REGLEMENTAREA ACTIVITĂȚILOR ÎN ARIA DE PROTECȚIE SPECIALĂ AVIFAUNISTICĂ ROSPA0126 – LIVEZILE-DOLAȚ

Accesul și circulația în Arie

Art. 10.

(1) Este interzis accesul și circulația cu mijloace motorizate pe teritoriul Ariei. Prin excepție, accesul public cu mijloace motorizate este permisă:

- pe drumurile publice;
- pe drumurile de exploatare agricole respectiv pe terenurile arabile de către proprietarii/deținătorii de teren agricol și personalului angajat de aceștia pentru cultivarea/întreținerea terenului, cu condiția să dețină împuternicire emisă de proprietarii de teren în acest sens;
- proprietarii/riveranii/angajații fermelor stabilite în mediul agricol;

(2) Excepțiile de la restricția de acces și circulație cu autovehicule vor fi: Custodele, personalul organelor statului cu competențe pe teritoriu - poliție, poliția de frontieră, protecția civilă, autorități locale, autorități de mediu, autorități de gospodărirea apelor, ambulanță etc., reprezentanții asociațiilor de vânătoare care gestionează acele fonduri de vânătoare, care se suprapun cu Aria, personalul împuternicit pentru patrulări și controale, în cazul în care aceste categorii sunt în exercițiul funcțiunii, pe bază de delegație, persoane care dețin aviz din partea Custodelui în acest sens.

(3) Este interzis accesul și circulația cu mijloace motorizate pe pajiștile de pe teritoriul Ariei.

Art. 11. Este interzisă practicarea de sporturi cu mijloace motorizate.

Activități de silvicultură, vânătoare și pescuit

Art. 12. Se interzice plantarea de specii de arbori exotice în Arie, fără acordul Custodelui.

Art. 13. Împădurirea terenurilor declarate degradate conform legii se va face doar pe suprafețe mai mici de 0,5 ha. Suprafața cumulată a zonelor împădurite să fie de maxim 1ha la 100 ha.

Art. 14. Se interzice tăierea vegetației arboricole și arbustive, fără aprobarea prealabilă a Custodelui.

Art. 15. Se interzice strângerea materialului lemnos, atât arbori căzuți la pământ, cât și crengi, din habitatele arboricole din Arie.

Art. 16.

(1) Derularea acțiunilor de vânătoare la ciori de semănătură *Corvus frugilegus* se va face doar între 16 octombrie – 14 februarie, adică în afara perioadelor de cuibărire a speciilor protejate cuibăritoare în coloniile de ciori: vânturel de seară, vânturel roșu, ciuf de pădure, 15 februarie – 15 august, dar și în afara perioadei de aglomerare a vântureilor de seară – 15 august – 15 octombrie. Nu se va face vânătoare în apropierea - <200 m - coloniilor de cuibărit.

(2) Se interzice vânătoarea în zonele umede și în imediata vecinătate ale acestora <200m.

(3) În vederea conservării speciilor de interes cinegetic, gestionarii fondurilor de vânătoare a căror suprafață se suprapune parțial suprafeței Ariei au posibilitatea de a delimita zonele de liniște a faunei cinegetice - zone în care exercitarea vânătorii este interzisă - astfel încât să fie constituite în

suprafața Ariei.

(4) Pe fondurile de vânătoare care se suprapun parțial suprafeței Ariei, cotele de recoltă aprobate se realizează pe suprafețele din afara Ariei.

(5) Se interzice popularea cu specii de interes cinegetic exotice a fondurilor de vânătoare din cuprinsul Ariei. Orice activitate de populare cu specii de faună de interes cinegetic se va face cu aprobarea prealabilă a Custodelui.

Art. 17.

(1) Pescuitul sportiv nu se va desfășura în principala perioadă de cuibărit a păsărilor 01 aprilie – 01 august.

(2) Se interzice popularea cu specii de pești exotice a canalelor din cuprinsul Ariei. Gestionarii bazinelor amenajate pentru piscicultură vor asigura ca speciile de pești exotice din heleșteie să nu ajungă în apele naturale. Orice activitate de populare cu pește se va face cu aprobarea prealabilă a Custodelui.

Art. 18.

(1) Pentru speciile de animale sălbatice terestre, acvatice și subterane de interes comunitar și care se află sub regim strict de protecție, inclusiv cele prevăzute în anexele OUG 57/2007, cu modificările și completările ulterioare, precum și speciile incluse în lista roșie națională sunt interzise:

- a) orice formă de recoltare, capturare, ucidere, distrugere sau vătămare;
- b) perturbarea intenționată în cursul perioadei de reproducere, de creștere, de hibernare și de migrație;
- c) distrugerea și/sau culegerea cuiburilor și ouălor din natură;
- d) deteriorarea și/sau distrugerea locurilor de reproducere sau odihnă;
- e) deținerea, transportul, comerțul sau schimburile în orice scop fără autorizația autorității de mediu competente.

(2) Faptele ilegale din domeniile vânătoriei și pescuitului pot fi constatate și sancționate de către Custode și de către personalul organelor statului cu atribuții în zona Ariei, aceștia fiind împuterniciți în acest sens.

Art. 19. Acțiunile de gospodărire și monitorizare a faunei de interes cinegetic, cele de protecția fondului piscicol și de pescuit de pe toată suprafața Ariei se organizează în comun de către personalul de specialitate al deținătorilor legali și al Custodele.

Gospodărirea și exploatarea pajiștilor

Art. 20.

(1) Se interzice schimbarea categoriei de folosință a pajiștilor. Extinderea intravilanului se va face doar în afara suprafețelor de pajiște. Se interzice amplasarea culturilor energetice pe pajiștile din Arie.

(2) Plantarea de arbori pe pajiști se va face numai cu avizul prealabil al Custodelui.

Art. 21.

(1) Utilizarea pajiștilor de pe teritoriul Ariei este permisă doar în condițiile prevăzute în prezentul Regulament, pe baza unui contract încheiat cu administratorul legal al pășunii și avizat de Custode.

(2) Amplasarea de stâne și locuri de târlire se face numai cu avizul Custodelui.

Art. 22. Gospodărirea pajiștilor se supune următoarelor reglementări:

- a) se va asigura un management activ al pajiștilor prin pășunat și/sau cosit;
- b) terenurile nu vor fi arate, discuite, scarificate;
- c) se vor menține bălțile temporare de pe pajiști. Nu se vor face lucrări de drenare a acestora;
- d) se va menține compoziția naturală a pajiștilor prin menținerea nivelului actual al pânzei de apă freatică;

- e) supraînsămânțarea pajiștilor se va face doar cu specii autohtone, cu semințis cules de pe pajiștea care urmează a fi supraînsămânțat sau de pe altă pajiște din sit, și fără lucrări de pregătire a terenului: arat, discuit, greblat etc.;
- f) se va menține un nivel de încărcare a pajiștilor între 0,3 și 1 Unitate Vită Mare;
- g) pășunatul animalelor domestice pe pajiști se va face doar în perioada 20 aprilie – 10 noiembrie;
- h) se va menține vegetația lemnoasă arborescentă și arbustivă existentă astfel încât, să se asigure un procent de acoperire cu vegetație lemnoasă arborescentă de 0,5% – 1% și arbustivă de 0,5% – 1% , din suprafața fiecărui trup de pajiște;
- i) îndepărtarea vegetației uscate de pe pajiști se va face doar prin cosit și adunat. Nu se permite incendierea;
- j) nu se admite utilizarea pesticidelor pe pajiști;
- k) se vor folosi maxim 3 câini ciobănești la fiecare stână. Portul jujeului regulamentar este obligatoriu;
- l) scoaterea ovinelor la mișcare pe timpul iernii, 01 noiembrie – 01 martie, se va face doar pe o suprafață delimitată corespunzător și declarată la primărie, care să nu ocupe mai mult de 15% din suprafața trupului de pășune, și care se va schimba anual;
- m) se vor utiliza dispozitive de avertizare a faunei, în timpul cositului cu utilaje;

Art. 23. Custodele monitorizează activitatea de pășunat în Arie pentru stabilirea impactului acestei activități asupra florei și faunei din Arie și pentru stabilirea unor eventuale restricții în zonele afectate.

Cultivarea terenurilor arabile

Art. 24. Este interzisă cultivarea sub orice formă a organismelor modificate genetic pe întreg teritoriul Ariei și la o distanță de 15 km de la limitele acesteia.

Art. 25. Cultivarea terenurilor arabile se supune următoarelor reglementări:

- a) se va menține vegetația lemnoasă arborescentă și arbustivă de pe terenurile arabile din Arie;
- b) îndepărtarea vegetației uscate de pe terenurile arabile, se va face doar prin cosit și adunat. Nu se permite incendierea;
- c) utilizarea substanțelor chimice în agricultură se va face doar în condițiile și cantitățile specificate de producător;
- d) nu se permite folosirea rodenticidelor pe suprafețele arabile din Arie;
- e) se vor utiliza dispozitive de avertizare a faunei în timpul cositului și recoltatului cu utilaje.

Cercetare științifică

Art. 26. Cercetarea științifică în Arie va fi orientată, pe cât posibil, spre realizarea scopului primordial, cel de conservare a biodiversității și a peisajului de pe teritoriul Ariei.

Art. 27. În baza rezultatelor subiectelor de cercetare desfășurate în Arie, Custodele propune măsurile de conservare ce se impun pentru realizarea obiectivelor Ariei.

Art. 28. Activitatea de cercetare științifică pe teritoriul Ariei se desfășoară cu avizul Custodelui, care din urmă sprijină logistic, la solicitare și în măsura posibilităților, activitatea de cercetare. La finalizarea cercetărilor, titularii temelor de cercetare vor pune la dispoziția Custodelui un raport de cercetare.

Art. 29. În cazul subiectelor de cercetare care necesită date/informații privind Aria, furnizate de Custode, se va încheia un contract cu cei care derulează tema, contract care să asigure accesul Custodelui la rezultate în vederea utilizării lor în activitatea de management a Ariei. Clauzele contractului se stabilesc de comun acord de către părți. Dreptul asupra utilizării rezultatelor se stabilește prin contract.

Art. 30. Rezultatele de cercetare și de monitorizare a speciilor și habitatelor de interes național și comunitar, precum și de cartare a habitatelor și de distribuție a speciilor se vor transmite autorităților

locale de protecția mediului pentru actualizarea periodică a bazelor de date în vederea îmbunătățirii sistemului-suport de asistare a deciziilor în domeniul ariilor naturale protejate și de raportare la instituțiile naționale și internaționale.

Turism, reguli de vizitare

Art. 31. În Arie sunt permise activități de turism și de educație ecologică, cu respectarea regulilor de vizitare, potrivit prezentului Regulament.

Art. 32. Camparea pe teritoriul Ariei se reglementează astfel:

(1) Camparea este permisă doar în locurile amenajate și marcate în acest sens, avizate de Custode;

(2) Camparea în afara perimetrelor permise se poate face numai în următoarele situații:

- a) de personalul Custodelui;
- b) pentru activități de cercetare, cu aprobarea Custodelui;
- c) pentru voluntarii care lucrează pe teritoriul Ariei cu aprobarea Custodelui, în situația în care sarcinile primite o impun.

Art. 33. Organizarea de competiții și manifestările de grup de orice fel, cursuri care presupun accesul pe teren în zona ariei naturale protejate și în tabere se face numai cu avizul Custodelui.

Art. 34. Deșeurile rezultate din activitățile de turism și/sau vizitare a Ariei se evacuează de pe teritoriul Ariei, urmând a fi depuse la stațiile sau punctele de colectare autorizate.

Art. 35. Accesul câinilor în Arie este permis doar în condițiile în care câinii sunt ținuti permanent în lesă. Pentru fiecare câine, stăpânii trebuie să prezinte toate actele de dovadă a vaccinării. Excepție fac câinii însoțitori și de pază, folosiți de cei care pășunează cu animale, respectiv patrulele organizate cu scop de pază care pot utiliza în acțiunile lor câini utilitari.

Art. 36. Perturbarea liniștii în Arie prin orice fel de mijloace acustice sau vizuale, precum strigăte, pocnitori, folosirea de echipamente audio, reflectoare, etc., este strict interzisă.

Art. 37. Aprinderea focului pe teritoriul Ariei se reglementează astfel:

(1) focurile de tabără sunt permise doar în vetrele special amenajate în acest scop în perimetrele permise pentru campare, cu lemn de foc asigurat de administratorii locului de campare sau prin utilizarea lemnului adus de turiști. Se vor respecta normele de prevenire și stingere a incendiilor.

(2) sunt strict interzise adunatul și defrișarea vegetației lemnoase de orice fel pentru facerea focului.

Protecția factorilor de mediu

Art. 38. Regimul deșeurilor pe teritoriul Ariei se reglementează astfel:

(1) este interzisă abandonarea deșeurilor de orice fel pe teritoriul Ariei.

(2) gestionarii locurilor de campare pentru care se percepe taxă de campare au responsabilitatea depozitării temporare a deșeurilor cu respectarea condițiilor legale, astfel încât să nu existe posibilitate de acces pentru câini și animale sălbatice.

(3) gestionarii fondului piscicol de pe teritoriul Ariei, care primesc pescari sportivi, au responsabilitatea depozitării temporare a deșeurilor și transportării acestora la punctele legale de colectare a deșeurilor.

(4) autoritatea publică locală de pe raza Ariei are responsabilitatea asigurării colectării și transportului deșeurilor menajere de pe teritoriul lor administrativ la punctele legale de colectare a deșeurilor.

(5) autoritatea publică locală de pe raza Ariei are responsabilitatea de a desființa depozitele ilegale de deșeuri aflate pe teritoriul lor administrativ.

(6) deținătorii cu orice titlu a terenurilor din cuprinsul Ariei au obligația de a asigura luarea

măsurilor de salubritate/curățare a terenurilor.

Art. 39.

(1) Se interzice tăierea, incendierea, distrugerea sau degradarea prin orice mijloace a vegetației naturale.

(2) Se interzice tăierea, ruperea sau scoaterea din rădăcini a arborilor, puiștilor sau lăstarilor, precum și însușirea celor ruși sau doborâți de fenomene naturale sau de către alte persoane.

(3) Se va menține vegetația forestieră existentă, de-a lungul canalelor.

Art. 40. Se interzice distrugerea, degradarea, respectiv colectarea în orice scop, fără acordul Custodelui, a ciupercilor, plantelor, animalelor și a oricăror eșantioane de origine naturală de orice fel din Arie.

Art. 41. Colectarea de specii de floră, faună sălbatică și a oricăror eșantioane de origine naturală se poate face doar cu acordul scris al Custodelui.

Art. 42. Este strict interzisă distrugerea sau degradarea panourilor informative și indicatoare, precum și a plăcilor, stâlpilor sau a semnelor de marcaj.

Art. 43. Este interzis spălatul vehiculelor, rufelor, recipientelor etc., precum și utilizarea de detergenți în apele din interiorul Ariei.

Art. 44. Este interzisă deversarea oricăror substanțe, ape uzate, nămoluri în apele din cuprinsul Ariei, fără a fi procesate conform legilor în vigoare.

Art. 45. Exploatarea lutului și a argilei se va realiza numai de către membrii comunităților locale, în locurile desemnate de Custode.

Art. 46. Lucrările de întreținere a canalelor de desecare se vor face eșalonat, cel mult 30% din canale la fiecare 5 ani.

Art. 47. Se mențin zonele de stufăriș/păpuriș existente. Se interzice incendierea acestora.

Art. 48. Nu vor fi realizate lucrări hidrotehnice și de îmbunătățiri funciare care să ducă la scăderea nivelului apei din bălți, lacuri și canale.

Art. 49. Lucrările de întreținere ce presupun demontarea cuiburilor de barză albă din localitățile limitrofe respectiv din interiorul sitului, se vor face doar în afara perioadei de cuibărit 20 august - 15 martie.

Construcții

Art. 50. Pe teritoriul Ariei, realizarea de orice construcții permanente, se va face doar după obținerea actelor de reglementare privind protecția mediului. Documentația se avizează de către Custode.

Art. 51. Construirea de noi drumuri și/sau poduri, respectiv modernizarea drumurilor existente în Arie, se va face doar după obținerea actelor de reglementare privind protecția mediului. Documentația se avizează de către Custode.

Finanțarea activităților

Art. 52. Finanțarea activităților Custodelui se poate asigura din fonduri provenite:

(1) din bugetul de stat sau al autorităților locale;

(2) din activități proprii și din amenzi;

(3) din proiecte de finanțare elaborate de Custode sau în colaborare cu alte organizații/instituții și finanțate prin programe locale, naționale sau internaționale.

(4) din subvenții, donații, sponsorizări, contribuții, legate.

Procedura de emitere a avizelor și adeverințelor

Art. 53. Toate activitățile, proiectele, planurile și programele, care vizează Aria sau obiective din și din vecinătatea Ariei se supun avizării Custodelui.

Art. 54. Avizarea se realizează în conformitate cu legislația în vigoare.

Art. 55. În vederea luării unor decizii cât mai corecte, Custodele poate solicita și alte documente suplimentare, care să furnizeze informații suplimentare privind impactul posibil asupra factorilor de mediu din Arie.

Art. 56.

- (1) Emiterea avizului se realizează de către Custodele Ariei în termen de maximum 30 de zile de la depunerea completă a documentației solicitate.
- (2) Pentru documentațiile incomplete, procedura de avizare se suspendă.

Art. 57. În cadrul procedurii de avizare se emite:

- (1) Aviz favorabil -pozitiv-, în cazul în care activitățile/proiectele/planurile/ programele supuse avizării sunt considerate de Custode că nu au un impact negativ semnificativ asupra integrității Ariei, asupra stării de conservare a habitatelor sau speciilor care fac obiectul protecției, sau asupra factorilor biotici și abiotici care asigură suport comunităților de viețuitoare; pentru anumite activități care dăunează în orice fel speciilor și habitatelor cheie, se pot percepe măsuri de compensare, precizate de Custode.
- (2) Aviz favorabil -pozitiv- cu condiții, în cazul în care activitățile/proiectele/planurile/ programele supuse avizării sunt considerate de Custode că ar putea avea un impact negativ semnificativ asupra integrității Ariei, asupra stării de conservare a habitatelor sau speciilor care fac obiectul protecției, sau asupra factorilor biotici și abiotici care asigură suport comunităților de viețuitoare, însă care se pot evita/reduce considerabil prin aplicarea unor măsuri, specificate de Custode.
- (3) Aviz nefavorabil -negativ-, în cazul în care activitățile/proiectele/planurile/ programele supuse avizării sunt considerate de Custode că pot avea un impact negativ semnificativ asupra integrității Ariei, asupra stării de conservare a habitatelor sau speciilor care fac obiectul protecției, sau asupra factorilor biotici și abiotici care asigură suport comunităților de viețuitoare.

CAPITOLUL III

SANCTIUNI

Art. 58. Încălcarea dispozițiilor prezentului regulament atrage, după caz, răspunderea contravențională, penală, materială sau civilă conform legislației în vigoare.

Art. 59. Încălcarea prevederilor din prezentul regulament constituie contravenție dacă faptele nu au fost săvârșite astfel încât potrivit legii penale, să constituie infracțiuni.

Art. 60. Indiferent de natura răspunderii, urmările prejudiciilor aduse mediului prin încălcarea prezentului Regulament vor fi înlăturate de făptaș, indiferent de culpă, restabilind condițiile anterioare producerii prejudiciului. Costurile pentru repararea prejudiciului vor fi suportate de autorul prejudiciului, în conformitate cu principiul „poluatorul plătește”.

Art. 61. Cuantumul amenzilor este cea stabilită prin legislația specifică privind protecția mediului, respectiv privind regimul ariilor naturale protejate în vigoare.

Art. 62.

(1) Încălcarea prevederilor legale, altele decât cele sancționate conform cu legislația specifică privind protecția mediului, respectiv privind regimul ariilor naturale protejate, se sancționează potrivit dispozițiilor legale în vigoare, de către persoanele împuternicite prin alte acte normative specifice.

(2) Sancțiunile stabilite pentru încălcarea prezentului Regulament se pot aplica atât persoanelor fizice cât și persoanelor juridice.

Art. 63. Contravenientul poate achita pe loc sau în termen de cel mult 48 de ore de la data încheierii procesului verbal jumătate din minimul amenzii.

Art. 64. Prevederile articolului precedent se completează cu dispozițiile Ordonanței nr. 2 din 12 iulie 2001 aprobată și modificată prin Legea nr.180/2002 privind regimul juridic al contravențiilor.

Art. 65. Aplicarea prezentului Regulament se face de către Custode și de către personalul organelor statului cu competențe în zonă.

Art. 66. Actele de constatare a contravențiilor întocmite de agenții constatatori din cadrul autorităților prevăzute la articolul precedent sunt acte procedurale, potrivit reglementărilor legale, cu toate efectele prevăzute de legislația în vigoare.

CAPITOLUL IV DISPOZIȚII FINALE

Art. 67. Personalul Custodelui, împuternicit cu legitimație de control, are dreptul de acces nelimitat pe terenurile din cuprinsul Ariei, indiferent de forma de proprietate.

Art. 68. Orice persoană fizică sau juridică are obligația de a furniza informațiile și datele solicitate de Custode, pentru a asigura gospodărirea eficientă a Ariei.

Art. 69. Orice persoană fizică sau juridică are obligația de a asista personalul Custodelui în activitatea de verificare și control și a facilita controlul activităților ai căror titulari sunt, precum și prelevarea de probe.

Art. 70. Orice persoană fizică sau juridică are obligația să se legitimeze la solicitarea expresă a personalului de inspecție și control al Custodelui.

Art. 71. Custodele are obligația de a alimenta bazele de date ținute de autoritățile pentru protecția mediului în vederea îmbunătățirii sistemului suport de asistare a deciziilor în domeniul ariilor naturale protejate și de raportare la instituțiile naționale și internaționale.

Art. 72. Custodele are obligația să prezinte anual la autoritatea responsabilă de protecția mediului în raport corect și complet privind starea ariei naturale protejate, modul de gestionare a eventualelor probleme apărute și acțiunile întreprinse în baza planului de management, precum și situația realizării obligațiilor asumate.

Art. 73. În cazul producerii de fenomene de forță majoră - inundații, incendii, calamități, epizootii, focare de infecții etc., instituțiile abilitate intervin conform prevederilor legale, cu obligativitatea înștiințării Custodelui, care va participa la acțiunile de alertare și mobilizare în vederea prevenirii și eliminării efectelor unor asemenea evenimente.

Art. 74. Aria și zonele de protecție vor fi evidențiate în mod obligatoriu în planurile naționale, zonale și locale de amenajare a teritoriului și de urbanism.

Art. 75. Autoritățile publice locale au responsabilitatea de a evidenția limitele Ariei în planurile urbanistice ale localității.

Art. 76. Prezentul Regulament poate fi modificat de către autoritatea publică centrală pentru protecția mediului, la propunerea Custodelui.